

Lokalförsörjningsnämnden

Stadsrevisionen • Borås

20
22

Revisionsberättelse för Lokalförslörjningsnämnden år 2022

Vi har granskat Lokalförslörjningsnämndens verksamhet och årsredovisning 2022. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett överskott mot budget. Vi bedömer att godtagbara förklaringar till överskottet redovisas i årsredovisningen.

När det gäller nämndens följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut konstaterar vi att målsättningarna för två av de fyra indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt inte är uppnådda.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads momsrutiner som avsåg bl.a. Lokalförslörjningsnämnden. Bedömningen är att Kommunstyrelsen och de granskade nämnderna inte har en tillräcklig intern kontroll av den löpande momshanteringen.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av delegationsbeslut i Borås Stad. Vår bedömning är att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Vi har dock identifierat utvecklingsområden för bland annat Lokalförslörjningsnämnden.

Vår bedömning är att Lokalförslörjningsnämndens verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms, mot bakgrund av de fördjupade granskningar som riktats till nämnden under året, som tillräcklig med identifierade utvecklingsområden.

Vi tillstyrker att Lokalförslörjningsnämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2022.

BORÅS 2023-04-17

Bill Johansson
Ordförande

Nils-Gunnar Blanc
Vice ordförande

Lennart Gabre

Bo-Lennart Bäcklund

Thomas Gustafsson

Fredrik Brandberg

Revisionsredogörelse

I Stadsrevisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Stadsrevisionen lämnar en revisionsberättelse som grund för Kommunfullmäktiges ansvarsprövning. Ställningstaganden i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultat från granskning av årsredovisning, specifika bevakningsområden, fördjupade granskningar och intern kontroll.

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden redovisar ett överskott på 27 072 tkr jämfört med budget. Stadsrevisionen noterar att buffert är upprättad i enlighet med Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Resultaträkningen stämmer gentemot avstämning med ekonomisystemet.

Nämndens verksamhet finansieras på tre olika sätt, via nämndbidrag, vissa fastigheter endast genom intäkter och vissa genom en blandning av bidrag och intäkter. Nedan redovisas de större budgetavvikelserna.

Verksamhetens budgetram

- Den positiva budgetavvikelsen kan till stor del förklaras av att de totala kostnaderna är 27 854 tkr lägre än budget.
- Personalkostnaderna som är en del av dessa kostnader är 3 255 tkr lägre än budget. Till största delen beroende på att ej tillsätta tjänster som förvaltningen hade budgeterat för.
- Lokalkostnaderna som också är en del av dessa kostnader är sammanlagt 16 631 tkr lägre än budget. Dessa avser främst lägre kostnader i verksamheterna *Fastigheter lediga disponibla ytor, Fastigheter för evakuering samt Strategiskt ägande*.
- Lägre intäkter avser till största delen omsorgsboendena som budgeteras som fullt uthyrda och omfattas av politiskt beslut om hyrestak. De minskade intäkterna om totalt 2 829 tkr som orsakas av hyrestaket finansieras genom kommunbidrag.

Kapitalkostnader Avvikelsen på kapitalkostnader för året är 2 355 tkr. Utfall för året har minskat med 10,7 % eller 23 961 tkr jämfört med bokslut 2021. Överskottet avser till största delen Verksamhetsfastigheter.

Material och tjänster Resultatet visar lägre material- och tjänstekostnader om sammanlagt 5 613 tkr. Det som främst bidrar till det positiva utfallet är lägre konsumtionsavgifter om 6 982 tkr som främst genererats under Verksamhetsfastigheter.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten uppgår enligt årsredovisningen till 611 380 tkr varav 495 165 tkr har använts. Budgeten upparbetades därmed till 81 %. Investeringarna består främst av om- och tillbyggnad av skolor (230 625 tkr), förskolor (67 939 tkr), LSS-boenden (30 874 tkr) samt kultur- och fritid (14 207 tkr).

Området *Mindre investeringar*, som omfattar underhållsinvesteringar, energibesparande åtgärder, solenergi, hyresgäst Anpassningar och fiberinvesteringar har genomförts till en summa av 92 404 tkr (Budget 2022:2 129 000 tkr). När det gäller investeringsposten *Mindre investeringar* noteras att nämndens årsredovisning 2022 i sammanställningen av investeringsvolymen anger en budget för året om 136 938 tkr och en total utgift för året om 96 725 tkr.¹ I årsredovisningens detaljerade sammanställning för mindre investeringar framgår att budget för året varit 129 000 tkr och en total utgift för året om 92 404 tkr.² Förhållandena innebär att det framkommer olika uppgifter i årsredovisningen 2022 om årets budgetutrymme och faktiska utgifter för investeringsområdet *mindre investeringar*.

I nämndens årsredovisning vid sammanställning av investeringsvolymen framgår total budget för respektive investeringsområde under 2022. De belopp som anges där stämmer inte överens med samma sammanställning i budget 2022:2. Förklaringen till förhållandena är enligt förvaltningen att sammanställningen av total budget i årsredovisningen även innefattar omdisponeringar från tidigare år.

Kommunfullmäktiges indikatorer

I Kommunfullmäktiges budget för år 2022 har målsättningar formulerats för 23 indikatorer kopplade till de visionsområden som ingår i visionen om framtidens Borås. I Kommunfullmäktiges budget anges om respektive indikator ska öka eller minska. För Lokalförvaltningsnämnden har Kommunfullmäktige fastställt fyra indikatorer. Nämnden redovisar måluppfyllelsen av indikatorerna enligt nedan:

- **Den totala energiproduktionen från solenergi ska öka, MWh.**
Utfallet för indikatorn för 2022 (1 077) är högre än utfallet för år 2021 (909).
Målsättningen uppnås.
- **Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.**
Utfallet för indikatorn för 2022 (12,4 %) är högre än utfallet för år 2021 (9,5 %).
Målsättningen uppnås inte. Enligt nämnden är största delen av sjukfrånvaron orsakad av långtidssjukskrivningar där orsaken inte är arbetsrelaterad varför nämnden inte ser någon anledning till speciella åtgärder.
- **Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.**
Utfallet för indikatorn för 2022 (0) är lägre än utfallet för år 2021 (0,8).
Målsättningen uppnås.
- **Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %.**
Utfallet för indikatorn för 2022 (70) är samma som utfallet för år 2021 (70).
Målsättningen uppnås inte. Nämnden skriver i budget 2022 att information om friskvårdsbidraget och Merkraft ingår i introduktionen av nya medarbetare.

Nämnden har inte uppnått målsättningarna för två av de fyra indikatorerna som Kommunfullmäktige har fastställt.

¹ Borås Stad, Lokalförvaltningsnämnden Årsredovisning 2022, s. 22.

² Ibid. s. 33.

Nämndens indikatorer

Nämnden har antagit två egna indikatorer med målvärden vilket är i linje med Stadens styr- och ledningssystem.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnden har avseende 2022 inte fått något uppdrag från Kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Konsekvenser av coronaviruset

Lokalförvaltningsnämnden framhåller att tillfälliga hyresavtal endast har upprättats för kvartal ett och för ett mycket få antal hyresgäster. Nämnden bedömer därför att verksamheten inte har påverkats av coronaviruset under året.

Specifika bevakningsområden

Stadsrevisionen har särskilt bevakat nedanstående områden.

Fastighetsunderhåll

Nämnden delar in underhållet i två kategorier

Planerat underhåll som leder till en underhållsinvestering

I denna kategori ingår underhåll som genomförs för att upprätthålla fastigheternas standard eller åtgärder som måste genomföras efter myndighetsbeslut. Investeringskostnaden sprids ut över tid med avskrivningstider enligt komponentavskrivningsmodellen. Under året har ett nytt underhållssystem, Planima, införts och de flesta fastigheterna finns nu en underhållsplan som sträcker sig över fem år och vid behov längre tid. Den visar vad som behöver göras med fastigheten och när det ska göras. Åtgärder kan dock tidigare- eller senareläggas beroende på samordning med andra åtgärder. Detta för att utnyttja resurser optimalt menar nämnden. Under året har 145 underhållsprojekt genomförts, varav två nämndens inhyrda fastigheter och 143 i nämndens ägda fastigheter. Projekten "Utemiljö förskola" och underhållsinvestering för Borås Camping blev inte färdigställda under året utan kommer att belasta investeringsbudgeten 2023 enligt nämnden.

Avhjälpande underhåll

I denna kategori ingår avhjälpande av direkta fel i fastigheterna. Det vill säga reparationer av olika slag som måste utföras för att lokalen ska vara i användbart skick. Underhållsbehovet av detta slag är mycket svårt att prognostisera enligt nämnden men bedömningen görs genom tidigare erfarenheter samt nyckeltal från branschen. Kostnader för avhjälpande underhåll belastar resultatet. Nämnden har arbetat löpande med att undersöka möjligheten att minska kostnaderna för avhjälpande underhåll genom att i större omfattning samordna åtgärder och därmed kunna slå samman kostnader för att överföra dessa till investeringsprojekt.

Ett nytt avtal avseende fastighetsskötsel har tecknats med Servicekontoret. Avtalet syftar till att ha en korrekt nivå på åtgärder vilket uppfylls genom att fler av dessa kommer att avropas vid behov menar nämnden. Kostnader för skador och skadegörelse har under året uppgått till ca 6 227 tkr. Det inträffade bland annat fuktskada på Engelbrektskolan och på Trandaredskolan. Utfallet för 2022 blev 34 165 tkr där 29 835 avser Verksamhetsfastigheter. Budget för avhjälpande underhåll för 2022 var 23 922 tkr. Resultatet orsakades av ökade kostnader om 10 243 tkr.

Fördjupade granskningar

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har fördjupade granskningar genomförts under året. Nedan redovisas sammanfattningar av de fördjupade granskningarna.

Granskning av Borås Stads hantering av moms

Deloitte har på uppdrag av Stadsrevisionen genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads momsrutiner. Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende momshantering är tillräcklig och om hanteringen sker i enlighet med gällande lagstiftning.

Granskningen visar att Borås Stad inte fullt ut redovisar ingående moms i enlighet med gällande lagstiftning. Hanteringen behöver ses över för att säkerställa en korrekt redovisning. Förhållandena bedöms innebära risk för att Borås Stad behöver korrigera tidigare redovisningsperioder om Skatteverket skulle genomföra en granskning. Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte en tillräcklig kunskap om den löpande momshanteringen för att kunna utöva kontroll över Stadens momsredovisning. Det saknas i stor utsträckning tydliga rutinbeskrivningar avseende hur momsredovisningen ska hanteras i nämnderna.

Stadsrevisionen bedömer att Kommunstyrelsen och nämnderna inte har en tillräcklig intern kontroll av den löpande momshanteringen.

Stadsrevisionen rekommenderar att Kommunstyrelsen och nämnderna inför löpande kontroller och avstämningar av momsredovisningen i syfte att säkerställa en lagenlig momshantering. Borås Stads befintliga momsrutiner behöver ses över och utformas i enlighet med gällande lagstiftning och syfta mot en mer enhetlig hantering. Stadsrevisionen rekommenderar även Kommunstyrelsen att överväga en genomgång av tidigare redovisningsperioder i syfte att säkerställa en korrekt redovisning och rapportering till Skatteverket.

Delegationsbeslut i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat hanteringen av delegationsbeslut i Borås Stads nämnder. Granskningens huvudsakliga syfte är att granska om nämndernas hantering av delegationsbeslut är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Nämnderna har inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt, men får enligt kommunallagen uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller en anställd att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Om inte nämnden beslutat att vissa delegationsbeslut inte ska anmälas till nämnden, utan istället protokollföras särskilt, ska de anmälas till nämndens nästkommande möte.

Granskningen visar att nämnderna antagit en aktuell delegationsordning i vilket det framgår vem som får fatta beslut och vad delegaten får fatta beslut om. Delegationsordningarna omfattar i de flesta fall information om och hur beslut ska anmälas till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Stadsrevisionen har dock identifierat förbättrings- och utvecklingsområden för flera av nämnderna.

Lokalförvaltningsnämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning förtydliga sin delegationsordning så det tydligt framgår om beslut är delegerade, kategoriseras som verkställighet eller hänför sig till viss speciallagstiftning som inte behöver anmälas. Nämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning även förbättra den interna kontrollen genom att uppmärksamma hanteringen av delegationsbeslut i nämndens riskanalys.

Intern kontroll

Nämnderna och Kommunstyrelsen har ansvar för intern kontroll. Ansvaret innefattar bl.a. att nämnden ska genomföra riskanalys, upprätta plan för intern kontroll och genomföra uppföljning av planen. Nämnden ska även anta egna regler och anvisningar för intern kontroll. Stadsrevisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Lokalförsljningsnämndens kontrollplan är integrerad i förvaltningens kvalitets- och miljöledningssystem (ISO). Varje år utför förvaltningens internrevisorer stickprovskontroll på rutinerna som ingår i verksamhetssystemet. Varje år genomförs en externrevision där var tredje är en så kallad förnyelserevision. Internrevision genomförs årligen där såväl ledningen som internrevisorer utser revisionsområden.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll 2019. Nämnden har varit delaktig vid framtagandet av riskanalysen som identifierade 13 risker. Planen för intern kontroll omfattade fem kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till nämnden den 21 februari 2023. Uppföljningen av den interna kontrollen innehåller kortfattade analyser och åtgärder.

Presidie möte

Avstämmningsmöte genomfördes 13 september 2022 med Lokalförsljningsnämndens presidium, förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och förvaltningsledning.

Sammanfattande bedömning

I granskningen av nämndens årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut och eventuella beslut om nämndspecifika mål. Nämndens interna kontroll bedöms utifrån riskanalys, plan och uppföljning av intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot nämnden avseende år 2022.

Nämnden gör med utgångspunkt från årsredovisningen en egen bedömning av hur nära man ligger att uppnå de mål som anges i Kommunfullmäktiges indikatorer, respektive i vilken utsträckning man har genomfört uppdrag riktade till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning grundar sig på uppnådda mål och helt genomförda uppdrag för året. Det är samtidigt väsentligt att den enskilda nämnden analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett överskott mot budget på 27 072 tkr. Stadsrevisionen bedömer att godtagbara förklaringar till överskottet redovisas i årsredovisningen. I sammanställningen av investeringsvolym i årsredovisningen bör nämnden bättre förklara vad den totala investeringsbudgeten består av.

Lokalförsljningsnämnden har under året inte uppnått målsättningarna för två av fyra indikatorer. Stadsrevisionen bedömer att nämnden i sin årsredovisning anger förklaringar till varför målsättningarna inte har uppnåtts under året.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads momsrutiner som avsåg bl.a. Lokalförsljningsnämnden. Stadsrevisionen bedömer att Kommunstyrelsen och de granskade nämnderna inte har en tillräcklig intern kontroll av den löpande momshanteringen.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av delegationsbeslut i Borås Stad. Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Stadsrevisionen har dock identifierat förbättrings- och utvecklingsområden för flera av nämnderna. Lokalförvaltningsnämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning förtydliga sin delegationsordning så det tydligt framgår om beslut är delegerade, kategoriseras som verkställighet eller hänför sig till viss speciallagstiftning som inte behöver anmälas. Nämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning även förbättra den interna kontrollen genom att uppmärksamma hanteringen av delegationsbeslut i nämndens riskanalys.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska kontrollmoment. Nämnden har genomfört samtliga kontrollmoment. Nämndens uppföljning av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Stadsrevisionens sammantagna bedömning är att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms, mot bakgrund av de fördjupade granskningar som riktats till nämnden under året, som tillräcklig med identifierade utvecklingsområden. Avvikelse som identifierats i de fördjupade granskningarna som riktats till nämnden under året bör åtgärdas.

Andreas Ekelund
Revisionschef

Stefan Sjöblom
Certifierad kommunal yrkesrevisor

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen